

29. PROSINEC 1941 – SESKOK ANTHROPOIDU

ANOTACE:

Žáci se v aktivitě seznámí se dvěma dobovými dokumenty a jedním populárně naučným textem vztahujícím se k operaci Anthropoid – atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Pomocí aktivity s pracovními listy a následné diskuze zasazují události do širšího kontextu, uvažují o motivaci zapojených odbojářů i o tom, jaký byl význam operace Anthropoid pro československé dějiny.

DOPORUČENÝ VĚK: 14+

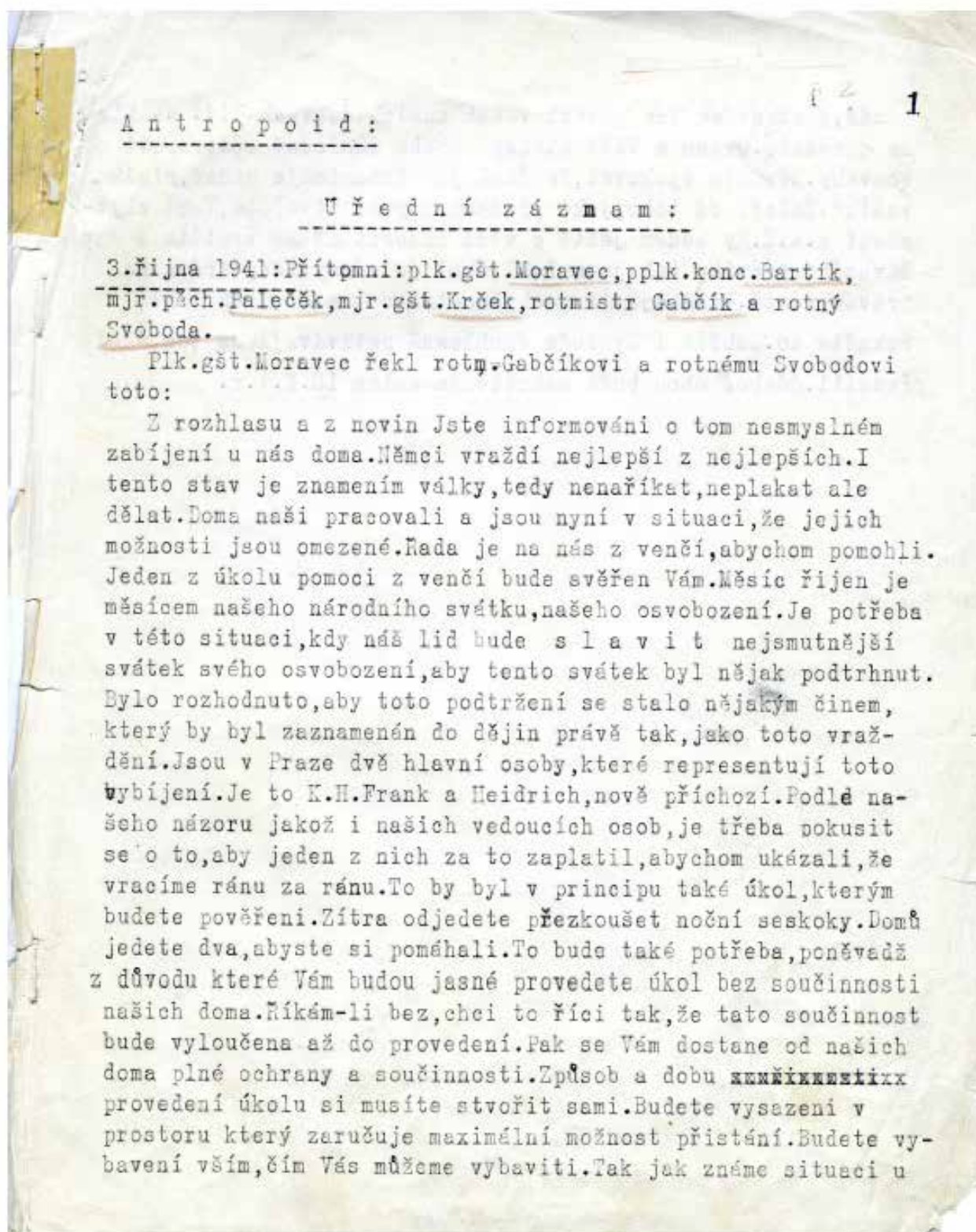
POMŮCKY:

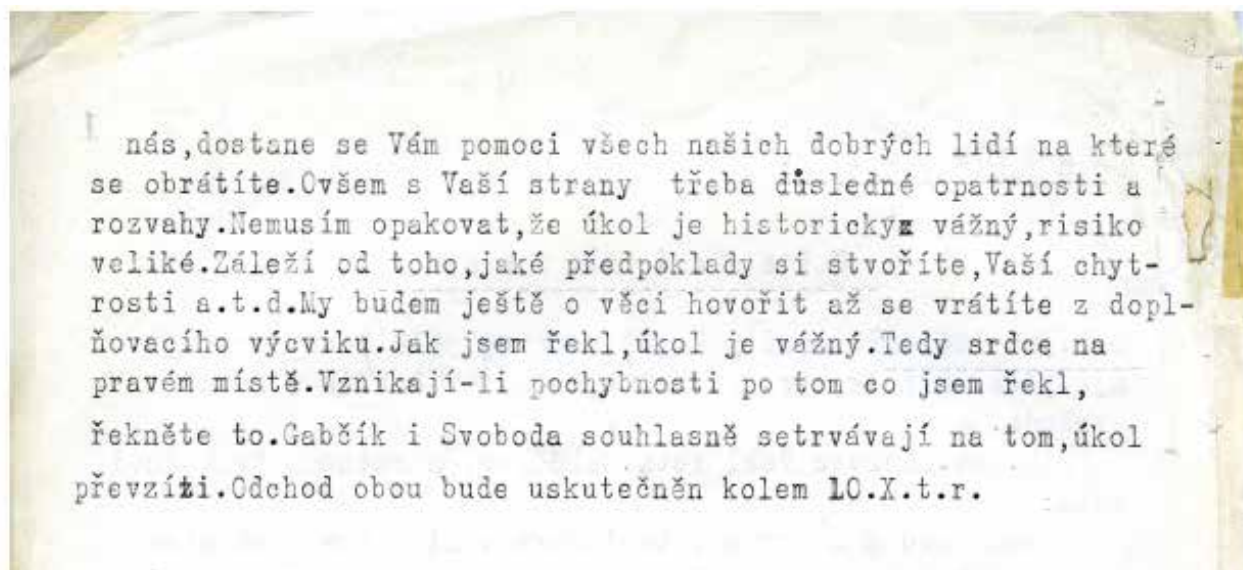
- PRAMEN 1 (úřední záznam ze schůze 3. 10. 1941);
- PRAMEN 2 (shrnutí úkolu od Jana Kubiše);
- MATERIÁL (text Atentát na Heydricha);
- PRACOVNÍ LIST 1;
- PRACOVNÍ LIST 2.

ÚKOLY:

1. Sdělte žákům, že tématem hodiny je atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Zeptejte se, co o atentátu vědí, a dobrovolníky nechte odpovědět. Na tabuli nebo flipchart zapisujte hlavní informace, které žáci řeknou. Pokud něco podstatného chybí, doplňte informaci vy sami.
2. Rozdejte žákům do dvojic vytištěný PRAMEN 1, MATERIÁL a pro každého PRACOVNÍ LIST 1. Řekněte jim, ať na základě četby textu odpovědí na otázky.
3. Diskutujte o motivaci osob, které žáci v PRACOVNÍM LISTU 1 vybrali jako odvážné. Můžete se ptát např.: Co je k tomu vedlo? Z čeho mohli mít strach? Kvůli čemu byste se odvážně zachovali vy sami?
4. Rozdejte opět do dvojic vytištěný PRAMEN 2 a pro každého PRACOVNÍ LIST 2. Nechte žáky odpovědět na otázky.
5. Zeptejte se žáků, co podle nich – na základě četby všech textů – v příštích měsících čekalo autora PRAMENE 2. Odpovědi zapisujte na tabuli nebo flipchart. Nemusí být faktograficky správné, naopak diskutujte o tom, co všechno se mohlo stát.
6. Na závěr vyzvěte žáky k diskuzi na následující témata: *Kdo a proč provedl atentát na Heydricha? Co tyto lidi motivovalo k účasti na operaci Anthropoid? Myslíte si, že měli podporu dalších účastníků odboje? Jaký je význam operace Anthropoid pro československé dějiny?*

PRAMEN 1

A photograph of a typed document page, likely a historical record or a letter. The text is in Czech and discusses a task, its risks, and the involvement of individuals named Gabčík and Svoboda. The document is typed on a light-colored paper with some visible texture and slight discoloration. The text is arranged in a single paragraph with clear line spacing.

nás, dostane se Vám pomoci všech našich dobrých lidí na které se obrátíte. Ovšem s Vaší strany třeba důsledné opatrnosti a rozvahy. Nemusím opakovat, že úkol je historicky vážný, riziko veliké. Záleží od toho, jaké předpoklady si stvoříte, Vaší chytrosti a. t. d. My budem ještě o věci hovořit až se vrátíte z doplňovacího výcviku. Jak jsem řekl, úkol je vážný. Tedy srdce na pravém místě. Vznikají-li pochybnosti po tom co jsem řekl, řekněte to. Gabčík i Svoboda souhlasně setrvávají na tom, úkol převzít. Odchod obou bude uskutečněn kolem 10. X. t. r.

PRAMEN 2

Můj úkol tkví v zásadě v tom, že společně s jiným příslušníkem československé armády budu odeslán do vlasti, abych v čase, na místě a v situaci, která se podle našeho zjištění na místě a za daných okolností bude zdát nejvýhodnější, provedl nějakou sabotážní, nebo teroristickou akci, tak účinnou, aby měla patřičný ohlas jak doma, tak za hranicemi Československé Republiky.

Učiním podle svého nejlepšího vědomí a svědomí vše, abych tento úkol, k jehož provedení jsem se dobrovolně přihlásil, úspěšně splnil.

Londýn, 1. prosinec 1941.

MATERIÁL

Atentát na Heydricha

„Úřadování zastupujícího říšského protektora R. Heydricha v Praze přerušil 27. května 1942 v 10 hodin a 32 minut atentát proti jeho osobě, provedený dvojicí československých parašutistů vyslaných z Velké Británie - Čechem Janem Kubišem a Slovákem Jozefem Gabčíkem - v jedné libeňské zatáčce. Úspěšný útok na šéfa celoříšského bezpečnostního úřadu (RSHA) a jednoho z nejmocnějších mužů v nacistické hierarchii se zapsal do dějin jako nejvýznamnější počín českého národního odboje a jako jeden z největších aktů protinacistického odboje v okupované Evropě. Proslavil bojující Československo a český národ za druhé světové války více než cokoliv jiného. [...]

Dvojice Antropoid byla dopravena nad české území 29. prosince 1941, v první vlně výsadků. Společně s nimi byly nad protektorátem vysazeny také další dvě skupiny: tříčlenný Silver A s vysílačkou Libuší a velitelem Alfrédem Bartošem a nepříteli úspěšný dvoučlenný Silver B. Parašutisté před odletem sepsali poslední vůle, neboť jejich šance na přežití v protektorátu se jeví jako velmi nízké. Přesto se do akce přihlásili dobrovolně. Na další přípravě atentátu přímo v protektorátu se podíleli kromě Kubiše a Gabčíka také výsadkáři ze skupiny Silver A a především členové domácího odboje, kteří parašutistům poskytli zázemí pro jejich činnost. [...]

Domácí odboj ovšem s myšlenkou zavraždění zastupujícího říšského protektora příliš nesouhlasil - obával se nacistické odplaty. Dokonce odeslal do Londýna dvě rádiové depeše, ve kterých žádal o přehodnocení záměru. Nicméně poté, co rozkaz odvolán nebyl, se nadále domácí odbojáři sebeobětavě spolupodíleli na jeho realizaci i na ukrývání parašutistů po atentátu.

Samotný útok na kabriolet se zastupujícím říšským protektorem v ostré zatáčce v Praze-Libni 2 se odehrál 27. května 1942. [...] Poté, co parašutista Josef Valčík ze Silveru A dal zpovzdálí znamení zrcátkem, že se blíží Heydrichův vůz, Gabčík strhl z ramene plášť a v zatáčce vběhl přímo před automobil. Chtěl po Heydrichovi střílet z automatické pušky značky Sten Gun, avšak ta se náhle zasekla. Akci jistil Kubiš, který po automobilu pohotově vrhl výbušninu. Ta ovšem nedopadla do otevřené korby vozu. Proto nezpůsobila větší materiální škody, a naopak zranila samotného Kubiše, Heydricha vážně zranily střepiny a úlomky na zádech jenom proto, že se v automobilu vzpřímil, aby mohl střílet po Gabčíkovi.“

Zdroj: EMMERT, František. *Průvodce českými dějinami 20. století*. Vyd. 1. Brno: Clio, 2012, s. 171-173.

PRACOVNÍ LIST 1

1. Jak plukovník František Moravec zdůvodnil vyslání výsadkářů do Prahy?

.....

.....

.....

.....

2. Jaké informace měli Češi v Londýně o situaci v protektorátu?

.....

.....

.....

.....

3. Tento pramen vznikl na území Velké Británie osm měsíců před provedením operace Anthropoid. Porovnejte původní záměry zahraničního odboje s textem z knihy *Průvodce českými dějinami 20. století (MATERIÁL)*. V čem se lišily původní plány od skutečného provedení akce?

.....

.....

.....

.....

4. Vyberte z textu osoby, které se podle vás zachovaly statečně, a poznamenejte si jejich jména.

.....

.....

.....

.....

PRACOVNÍ LIST 2

1. Kdo je autorem pramene a za jakým účelem vznikl?

.....

.....

.....

.....

2. Jak autor zdůvodňuje účel operace Anthropoid? Porovnejte jeho zdůvodnění s předchozím dokumentem.

.....

.....

.....

.....

3. Domácí odboj se k operaci stavěl odmítavě. Co bylo příčinou obav?

.....

.....

.....

.....

4. Vypište, jaké vlastnosti a schopnosti musel mít člověk, který se zavázal úkol splnit.

.....

.....

.....

.....